

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/145/2021
Identifikačné číslo spisu:	5317206131
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5317206131.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. P., bývajúceho v J. C., V. X/X, proti žalovanej Bc. H. W., bývajúcej v K. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Lenka Maďarová, s.r.o., so sídlom v Žiline, Štrková 95/21, IČO: 42 068 452, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Lenka Maďarová, o zaplatenie 5.000 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 9C/72/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. apríla 2020 sp. zn. 11Co/14/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. júla 2019 č. k. 9C/72/2017-171 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 5.000 € spolu s bližšie určeným úrokom z omeškania (výrok I.). Vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol (výrok II.). Žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

1.1. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca uhradil v prospech účtu žalovanej sumu vo výške 5.000 € ako odmenu za odstúpenie dopravnej licencie na vykonávanie vnútroštátnej pravidelnej autobusovej dopravy na linke č. XXX, XXX na trase Štúrovo - Šahy - Zvolen - Banská Bystrica - Ružomberok, ktorej držiteľom podľa rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja č. CS 3740/2015 bola obchodná spoločnosť SAD AGENCY, s. r. o., IČO: 46 671 897. Žalovaná predmetné skutočnosti nerozporevala. Pokiaľ žalobca tvrdil, že predmetnú sumu uhradil žalovanej omylom, keďže držiteľom licencie bola obchodná spoločnosť SAD AGENCY, s. r. o., ku ktorej aj úhrada mala smerovať, žalovaná v rámci svojej obrany uviedla, že jej účet slúžil iba ako platobné miesto. To, že v konečnom dôsledku sa platba vo výške 5.000 € nedostala k obchodnej

spoločnosti SAD AGENCY, s. r. o., odôvodňovala tým, že voči jej konateľovi evidovala dlh, ktorý si s platbou žalobcu započítala.

1.2. Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu a pri aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 562, § 567 ods. 2, § 451 ods. 1), súd prvej inštancie dospel k záveru, že na to, aby žalovaná oprávnene prijala platbu realizovanú žalobcom v prospech obchodnej spoločnosti SAD AGENCY, s. r. o., bolo potrebné v konaní preukázať dohodu o mieste plnenia odmeny za odstúpenie dopravnej licencie. K uvedenému však v spore nedošlo. Žalovaná v konaní netvrdila ani nepreukázala určenie miesta splnenia peňažného dlhu podľa ustanovení osobitného zákona, ani netvrdila a nepreukázala písomnú dohodu medzi veriteľom, t. j. obchodnou spoločnosťou SAD AGENCY, s. r. o. a žalobcom, predmetom ktorej by bolo dojednanie miesta plnenia peňažného dlhu.

1.3. Pokiaľ žalovaná predložila SMS komunikáciu zo dňa 28. októbra 2016, obsahujúcu číslo účtu a meno žalovanej, táto SMS komunikácia nepreukazovala, že takúto dohodu o platobnom mieste uzatvorila obchodná spoločnosť SAD AGENCY, s. r. o. ako držiteľ dopravnej licencie, za odstúpenie ktorej mala byť odmena vo výške 5.000 € vyplatená a existencia takejto dohody nevyplyva ani z výpovede Y. X., konateľa obchodnej spoločnosti SAD AGENCY, s. r. o. učinenej v trestnom konaní vedenom pred Obvodným oddelením Policajného zboru Zlaté Moravce ČVS: ORP-XXXX/ZM-NR-XXXX zo dňa 28. novembra 2017.

1.4. Napokon, pokiaľ žalovaná vzniesla námietku aktívnej a pasívnej legitimácie, k predmetnému súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sumu 5.000 € uhradil na účet žalovanej ako fyzická osoba zo svojho účtu a z úveru, ktorý mu bol poskytnutý obchodnou spoločnosťou Consumer finance holding, a. s. V konečnom dôsledku tieto tvrdenia žalobcu žalovaná v prvoinštančnom konaní žiadnym spôsobom nerozporela. Na základe uvedeného bola v konaní daná aktívna legitimácia žalobcu domáhať sa vrátenia plnenia, ktoré sám z vlastných prostriedkov poskytol žalovanej. Z toho, že žalovaná prijala peniaze od žalobcu neoprávnene, okresný súd vyvodil, že má v spore pasívnu legitimáciu. Aj táto jej námietka bola preto neopodstatnená.

1.5. Véc súd prvej inštancie uzatvoril tak, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že plnenie, ktoré od žalobcu prijala žalovaná, prijala bez právneho dôvodu, a preto je povinná toto plnenie žalobcovi vydať, a to v zmysle zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia.

1.6. Keďže žalovaná bola s plnením žalovanej istiny v omeškaní (od doručenia žaloby) súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania a nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 28. apríla 2020 sp. zn. 11Co/14/2020 prvostupňový rozsudok vo vyhovujúcom výroku a trovách konania potvrdil, vo zvyšnej časti zostal prvostupňový rozsudok nedotknutý a žalobcovi priznal nárok na náhradu odvolacích trov.

2.1. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie náležitým spôsobom, umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci. Odvolacie dôvody žalovanej vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, pričom zároveň nezistil ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliadal z úradnej povinnosti.

2.2. K odvolacej námietke žalovanej, že v spore neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a/ CSP) uviedol, že po oboznámení sa s obsahom celého spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že nedáva podklad pre prijatie záveru o nesplnení procesných podmienok v preskúmvanej veci.

2.3. Pokiaľ žalovaná namietala nesprávne skutkové a právne posúdenie veci uviedol, že prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní správne zistil skutkový stav, keď konštatoval, že plnenie, ktoré od žalobcu prijala žalovaná, prijala bez právneho dôvodu, a preto je povinná predmetné plnenie žalobcovi vydať v zmysle zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. OZ). V konaní nebolo sporné, že sumu vo výške 5.000 € zaslal žalobca žalovanej ako odmenu za odstúpenie dopravnej licencie na vykonanie vnútroštátnej pravidelnej autobusovej dopravy na linke č. XXX, XXX na trase Štúrovo - Šahy - Zvolen - Banská Bystrica - Ružomberok, ktorej držiteľom v čase prevodu bola obchodná spoločnosť SAD AGENCY, s. r. o., teda nie žalovaná. Táto v spore tvrdila, že jej účet slúžil len ako platobné miesto „transakcie“ v zmysle dohody s obchodnou spoločnosťou SAD AGENCY, s. r. o. Súd prvej inštancie obsah predložených listinných dôkazov správne vyhodnotil tak, že tvrdenia žalovanej v spore neboli preukázané. Na to, aby sa jej obrana ukázala ako dôvodná, bolo v konaní potrebné

preukázať, či už dohodu účastníkov prevodu dopravnej licencie o mieste plnenia odmeny za odstúpenie dopravnej licencie (§ 567 OZ), resp. potvrdenie (§ 562 OZ) obchodnej spoločnosti SAD AGENCY, s. r. o. o tom, že žalovaná je oprávnená plnenie žalobcu prijať. Nič z uvedeného však nebolo preukázané. Ďalšia argumentácia žalovanej o dohode so spoločnosťou SAD AGENCY, s. r. o. o započítaní ich vzájomných pohľadávok bola preto z hľadiska posúdenia sporu právne bezvýznamná. Rovnako tak bola neopodstatnená námietka či už aktívnej, resp. pasívnej legitímácie, s ktorými skutočnosťami sa podrobne vysporiadal už súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia. V tomto smere aj odvolací súd poukazuje na podrobné zdôvodnenie rozsudku okresného súdu, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje (bližšie viď bod 22. a 23. odôvodnenia prvostupňového rozsudku).

2.4. Pokiaľ žalovaná vo svojej odvolacej replike (č. l. 198 spisu) poukazovala na doposiaľ nepredložený a nevykonaný dôkaz, a síce „Čestné vyhlásenie svedka“ (reagujúc na list zaslaný prvostupňovému súdu dňa 27. júna 2019 a doručený dňa 28. júna 2019, viď č. l. 199 spisu), ktorý mal preukázať pravdivosť ňou uvádzaných tvrdení „...o skutočnostiach, ktoré sa udiali v roku 2016 pri odstúpení dopravnej licencie linky XXXXXX Štúrovo - Ružomberok spoločnosti Sterion, s. r. o....“, odvolací súd uviedol, že v danom prípade bol napadnutý prvostupňový rozsudok vyhlásený dňa 4. júla 2019, keď predtým dňa 4. júna 2019 bolo predchádzajúce pojednávanie odročené za účelom vyhlásenia rozsudku v zmysle § 219 CSP. Z obsahu zápisnice zo 4. júna 2019 (č. l. 163 a nasl. spisu) bolo zrejmé, že na uvedenom pojednávaní súd prvej inštancie vyhlásil uznesenie, ktorým dokazovanie vyhlásil za skončené. Z uvedeného vyplýva, že medzičasom zaslaným listom zo dňa 27. júna 2019 s označením „Oznámenie“ sa súd prvej inštancie v rámci dokazovania nezaoberal, resp. dokazovanie oboznámením tohto listu nevykonával. Za ďalšie, rozsudok v preskúmvanej veci bol žalovanej doručený dňa 12. júla 2019 (viď doručienka na č. l. 176 spisu) a odvolacia lehota uplynula dňa 29. júla 2019. Už len na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že novopredložený dôkaz „Čestné vyhlásenie svedka“ zo dňa 30. októbra 2019 bol predložený po uplynutí lehoty na podanie odvolania, pričom podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Táto uplynula dňa 29. júla 2019. V danom prípade preto nejde ani o uplatnenie novoty v odvolacom konaní (§ 366 CSP). Bez významu bolo, že žalovaná dňa 29. októbra 2019 nahliadla do spisu a zistila, že sa v ňom nachádza list doručený súdu dňa 28.06.2019. Tento list navyše ani nebol súdom prvej inštancie oboznámený a na jeho základe preto ani nemohlo dôjsť v procese dokazovania k posúdeniu veci. Napokon, podľa presvedčenia odvolacieho súdu, žalovaná neuviedla ani žiadne relevantné skutočnosti, pre ktoré nemohla už v doterajšom priebehu konania navrhnúť a vykonať výsluch svedka pána Y. X.. V jeho prípade bola súdom prvej inštancie oboznámená zápisnica o výsluchu na Obvodnom oddelení PZ Zlaté Moravce zo dňa 28. novembra 2017. Z uvedených dôvodov odvolací súd pri svojom rozhodovaní na žalovanou predložený dôkaz v odvolacom konaní neprihliadol.

2.5. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalovanej, ktorá vo veci úspech nemala.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, a to podľa § 420 písm. b/ a f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V podstatnom zopakovala svoju odvolaciu argumentáciu (č. l. 178 a nasl. spisu), polemizovala so skutkovými a právnymi závermi (prvostupňového) odvolacieho súdu a cez prizmu ňou videného skutkového stavu spochybňovala správnosť jeho rozhodnutia. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozsudky nižších súdov a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odklad vykonateľnosti napadnutého odvolacieho rozhodnutia, čo v podstatnom odôvodnila stavom právnej neistoty, exekúciou priznanej pohľadávky a následnou nevymožiteľnosťou exekvovanej pohľadávky v prospech žalovanej.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. b/ CSP žalovaná namietala, že v danom spore nebola subjektom povinností a žalobca nebol subjektom práv, t. j. absenciou vecnej legitímácie strán sporu, procesnej subjektivity.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaná v podstatnom namietala, že odvolací súd neprihliadol na ňou predložený dôkaz v odvolacom konaní - Čestné vyhlásenie svedka zo dňa 30. októbra 2019. Ďalej poukázala na nepreskúmateľnosť rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho

súdu v takej miere, že rozhodnutia neobsahujú zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu.

3.3. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odôvodnila nesprávnym právnym posúdením

(i) miesta plnenia peňažného dlhu. V tomto ohľade poukazovala na odlišný/iný skutkový stav, ako ho zistili nižšie súdy, na základe ktorého jej účet bol platobným miestom spoločnosti SAD AGENCY, s.r.o. a titulom zaplatenia sumy 5.000 € bola odmena za postúpenie dopravnej licencie medzi právnickými osobami,

(ii) resp. neaplikáciou dobrých mravov, nakoľko výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi nepožíva právnu ochranu. V tejto súvislosti poukazovala na to, že odvolací súd odobril napadnutým rozhodnutím konanie žalobcu, ktoré bolo v hrubom rozpore s dobrými mravmi.

4. Žalobca nesúhlasil s dovolaním žalovanej, poukázal na správne závery nižších súdov.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalovanej (bod 3 in fine), nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. b/ a f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b/), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/).

8.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

9.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. b/ CSP

11. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. b/ CSP žalobkyňa namietala, že žalovaná nie je

subjektom povinností a žalobca nie je subjektom práv, t. j. absenciou vecnej legitímácie strán sporu, procesnej subjektivity (bod 3.1.).

11.1. Podľa názoru dovolateľky došlo v danom prípade k procesnej vade, na ktorú sa vzťahuje § 420 písm. b/ CSP. Toto ustanovenie dopadá na prípad, v ktorom ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V občianskoprávných vzťahoch majú spôsobilosť mať práva a povinnosti predovšetkým fyzické osoby. Ich spôsobilosť vzniká narodením a zaniká smrťou (viď § 7 ods. 1 a 2 OZ). Právnické osoby nadobúdajú spôsobilosť mať práva a povinnosti dňom ich vzniku, t. j. dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, ak osobitný zákon neupravuje ich vznik inak. Túto spôsobilosť strácajú svojím zánikom, pričom zanikajú dňom výmazu, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 19 ods. 2 a § 20a ods. 2 OZ). Žalovaná v dovolaní netvrdila, že sporové strany v tomto konaní nemali spôsobilosť na práva a povinnosti. Tvrdila (len), že žalobca ani žalovaná nemali (aktívnu resp. pasívnu) vecnú legitímáciu v danom spore.

11.2. Obsah dovolania teda naznačuje, že dovolateľka nesprávne stotožňuje a/ spôsobilosť byť stranou sporu procesne spôsobilou a b/ vecnú legitímáciu. Tieto dva pojmy nemožno zamieňať. Skutočnosť, že niektorá zo strán sporu (prípadne) nie je vecne legitímovaná, nezakladá procesnú vadu v zmysle § 420 písm. b/ CSP. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitímovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitímovaný).

11.3. Dovolač dôvod podľa § 420 písm. b/ CSP preto z dovolania žalovanej nevyplýva.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

12. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaná v podstatnom namietala, že odvolací súd neprihliadol na ňou predložený dôkaz v odvolacom konaní - Čestné vyhlásenie svedka zo dňa 30. októbra 2019. V tejto súvislosti poukázala na nepreskúmateľnosť rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu v takej miere, že rozhodnutia neobsahujú zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (bod 3.2.).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolač súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

13.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13.2. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1Cdo/228/2017, 2Cdo/220/2017, 3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/35/2018, 8Cdo/56/2017, 1VCdo/2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, nie je ním ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd

rozhodol (1Cdo/18/2018, 2Cdo/39/2018, 3Cdo/173/2017, 7Cdo/150/2017, 8Cdo/49/2017). Ústavný súd považuje tieto závery najvyššieho súdu za ústavne udržateľné (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

14. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

14.1. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za nedôvodné odvolacie námietky žalovanej, ktorými sa podľa neho nepodarilo spochybníť podstatu dôvodu vyhovieť žalobe. Odvolací súd v reakcii na odvolacie námietky žalovanej, že v spore neboli splnené procesné podmienky, správne konštatoval, že obe strany mali procesnú subjektivitu i procesnú spôsobilosť (pozri aj bod 11.2.). Ďalej odvolací súd v zhode so závermi prvostupňového súdu vychádzal zo zisteného skutkového stavu, že sumu vo výške 5.000 € zaslal žalobca žalovanej ako odmenu za odstúpenie dopravnej licencie na vykonanie vnútroštátnej pravidelnej autobusovej dopravy na bližšie určenej linke, ktorej držiteľom v čase prevodu bola obchodná spoločnosť SAD AGENCY, s. r. o., teda nie žalovaná (na účet ktorej bola suma zaslaná, pozn.). Pokiaľ žalovaná tvrdila, že jej účet slúžil len ako platobné miesto „transakcie“ v zmysle dohody s obchodnou spoločnosťou SAD AGENCY, s. r. o. oba nižšie súdy konštatovali, že z obsahu vykonaného dokazovania toto tvrdenie nebolo preukázané. Vzhľadom na uvedené bola právne bezvýznamná aj ďalšia argumentácia žalovanej o dohode so spoločnosťou SAD AGENCY, s. r. o. o započítaní ich vzájomných pohľadávok ako aj námietka žalovanej o nedostatku vecnej legitímácie oboch sporových strán (bod 11 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Odvolací súd teda zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

15. Pokiaľ žalovaná namietala, že odvolací súd neprihliadol na ňou predložený dôkaz v odvolacom konaní - Čestné vyhlásenie svedka zo dňa 30. októbra 2019, odvolací súd právne konformným spôsobom vysvetlil, prečo tak urobil. Najskôr uviedol, že prvostupňový súd na pojednávaní konanom dňa 4. júna 2019 vyhlásil uznesenie, ktorým dokazovanie vyhlásil za skončené a následne odročil pojednávanie už iba za účelom vyhlásenia rozsudku. Z uvedeného dôvodu sa prvostupňový súd už nijako nezaoberal ani listom zo dňa 27. júna 2019 s označením „Oznámenie“ [Y. X. (bod 25 odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia)]. Toto listinné svedectvo žalovaná spochybnila a následne predložila (v listinnej podobe) nové svedectvo Y. X. z 30. októbra 2019, t. j. v priebehu odvolacieho konania. Najvyšší súd v tejto súvislosti dodáva, že prvostupňový súd na pojednávaní dňa 4. júna 2019 na základe žiadosti právnej zástupkyne žalovanej riadne oboznámil výpoveď Y. X. z pripojeného spisu OO PZ Zlaté Moravce z 28. novembra 2017, z ktorej existencia dohody o platobnom mieste nevyplývala (bod 23 odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia). Právna zástupkyňa žalovanej na tomto pojednávaní predniesla záverečnú reč a explicitne uviedla, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania a prvostupňový súd vyhlásil dokazovanie za skončené (č. l. 163 až 166 súdneho spisu). Ako druhý argument odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že odvolacia lehota žalovanej strane uplynula dňa 29. júla 2019, preto novopredložený dôkaz „Čestné vyhlásenie svedka“ zo dňa 30. októbra 2019 bol predložený po uplynutí lehoty na podanie odvolania, pričom podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. V danom prípade preto nešlo ani o uplatnenie novoty v odvolacom konaní (§ 366 CSP). Napokon, podľa presvedčenia odvolacieho súdu, žalovaná neuviedla ani žiadne relevantné skutočnosti, pre ktoré nemohla už v doterajšom priebehu konania navrhnúť a vykonať výsluch svedka pána Y. X.. V jeho prípade bola súdom prvej inštancie oboznámená zápisnica o výsluchu na Obvodnom oddelení PZ Zlaté Moravce zo

dňa 28. novembra 2017. Z uvedených dôvodov odvolací súd pri svojom rozhodovaní na žalovanou predložený dôkaz v odvolacom konaní neprihliadol (bod 12 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

15.1. Najvyšší súd opätovne pripomína, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16. Navyše pokiaľ dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované v zásade za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

17. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje na to, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t.j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

18. Žalobkyňa podala dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v rámci ktorého namietala nesprávne právne posúdenie miesta plnenia peňažného dlhu. V tomto ohľade poukazovala na odlišný/iný skutkový stav, ako ho zistili nižšie súdy, na základe ktorého jej účet bol platobným miestom spoločnosti SAD AGENCY, s.r.o. a titulom zaplatenia sumy 5.000 € bola odmena za postúpenie dopravnej licencie medzi právnickými osobami. Za nesprávne právne posúdenie považovala tiež skutočnosť, že odvolací súd v danej veci neaplikoval dobré mravy, nakoľko výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi nepožíva právnu ochranu. V tejto súvislosti poukazovala na to, že odvolací súd odobril napadnutým rozhodnutím konanie žalobcu, ktoré bolo v hrubom rozpore s dobrými mravmi (bod 3.3.).

19. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

20. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP môže byť pritom len otázka právna, teda v žiadnom prípade nie skutková otázka.

20.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

20.2. Podstatným pre dovolací prieskum nižšími súdmi zisteného charakteru platobného miesta (na ktoré bola žalovaná istina doručená, pozn.) boli v rozhodujúcej miere skutkové okolnosti posudzovaného prípadu. Nižšie súdy k tvrdeniu žalovanej, že jej účet slúžil ako platobné miesto „transakcie“ v zmysle dohody s obchodnou spoločnosťou SAD AGENCY, s. r. o. uviedli, že toto tvrdenie žalovaná v spore nepreukázala. Odvolací súd ďalej uviedol, že „[n]a to, aby sa jej obrana ukázala ako dôvodná, bolo v konaní potrebné preukázať, či už dohodu účastníkov prevodu dopravnej licencie o mieste plnenia odmeny za odstúpenie dopravnej licencie (§ 567 Občianskeho zákonníka), resp. potvrdenie (§ 562 Občianskeho zákonníka) obchodnej spoločnosti SAD AGENCY, s. r. o. o tom, že žalovaná je oprávnená plnenie žalobcu prijať. Nič z uvedeného však nebolo preukázané.“ (bod 11 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

20.3. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaná - poukazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

- vyvodzuje prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku z právneho záveru odvolacieho súdu (o platobnom mieste) na podklade neúplných alebo nesprávnych skutkových zistení. V tejto súvislosti v podstatnom prezentovala (iba) svoju predsúdnú skutkovú argumentáciu, že žalobca od začiatku vedel, že číslo účtu na ktorý plnil je podľa dohody určené ako platobné miesto spoločnosti SAD AGENCY, s.r.o. s tým, že uhradením odmeny za dopravnú licenciu sa platba transformovala na úhradu za splatnú pôžičku Y. X. voči žalovanej, ktorý ju poskytol do spoločnosti SAD AGENCY, s.r.o. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci však významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolateľka si svojimi námietkami dostatočne neuvedomovala procesné dopady a súvislosti toho, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových), preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu. Inak povedané prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nie je možné založiť na tom, že ak by odvolací súd posúdil skutkový stav cez prizmu argumentácie dovolateľky, potom by právne závery, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie, boli odlišné.

20.4. V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP okrem iného predpokladá, že pri riešení relevantnej právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Žalovaná však žiadne dovolacie rozhodnutie, od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť neuviedla.

21. Za nesprávne právne posúdenie považovala žalovaná tiež skutočnosť, že odvolací súd v danej veci neaplikoval dobré mravy, nakoľko výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi nepožíva právnu ochranu. V tejto súvislosti poukazovala na to, že odvolací súd odobril napadnutým rozhodnutím konanie žalobcu, ktoré bolo v hrubom rozpore s dobrými mravmi [bod 3.3.(ii)].

21.1. Z obsahu odvolania žalovanej proti prvostupňovému rozsudku (č.l. 178 až 182 súdneho spisu) vyplýva, že žalovaná v rámci odvolacieho konania otázku aplikácie zákonných ustanovení o dobrých mravoch nenastolila, ani ňou neargumentovala. Odvolací súd sa preto k tejto otázke ani nevyjadril.

21.2. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom nenapravil. Ak samotná strana sporu - žalovaná - nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania, nemôže ju potom s úspechom namietat v rámci dovolacieho prieskumu (princíp subsidiarity).

21.3. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by dovolací súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho zákonnú správnosť a spravodlivosť), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, teda obsahovo vecne (argumentačne), čo znamená, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom v jeho neprospech. Dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť. (4Cdo/40/2019, 4Cdo/110/2018, 8Cdo/90/2019).

22. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

23. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c/ CSP (§ 420 písm. f/ CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.